

Görög kultúrtörténet

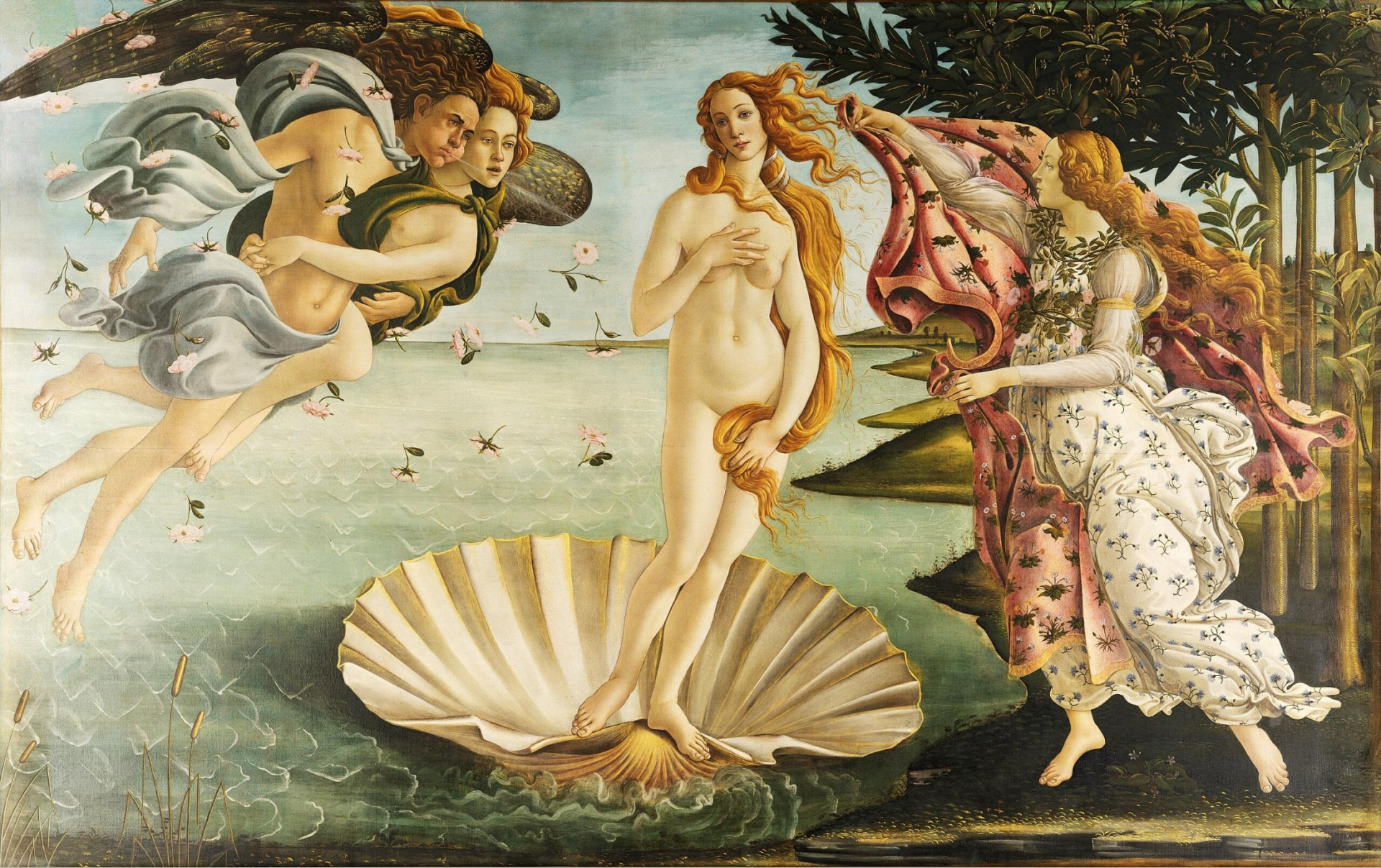

?

9.B

2024. okt. 3.

TK 9. 13–14.,
21–29.,
50–52.

Sandro Botticelli: *Venus születése* (1484–1486 körül). Uffizi (Firenze).
172,5 cm × 278,9 cm

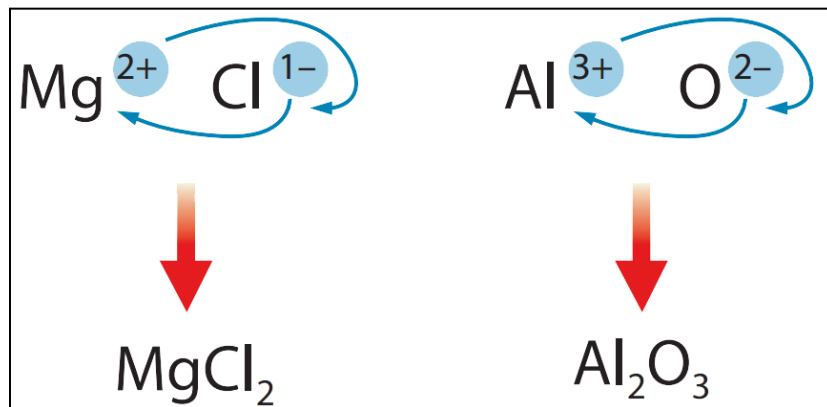

1. Antikvitás – ?

2. Hegyláncok → széttagoltság
∅ nagy folyó → ∅ önt. földműv. } → sok városállam = polisz

3. Néhány fogalom, esemény

- görög törzsek – ?
dór, jón [– ?], akháj, aiol

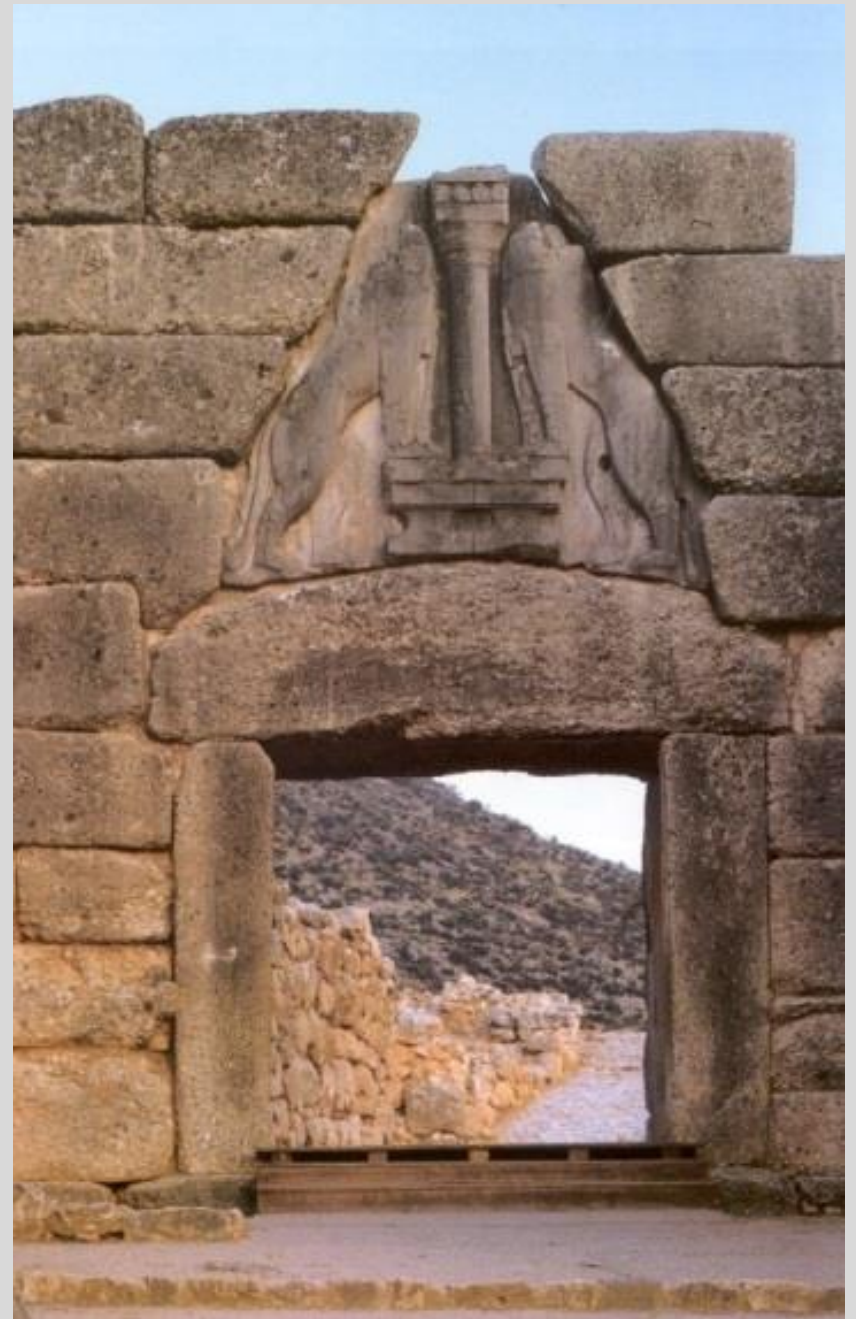

- Mükéné vezetésével összefogás → Trója megtámadása (vsz. 13. sz.)

- Mükéné feltárója – ?
kükloptikus falak – ?

„Agamemnón maszkja”
Archeológiai Múzeum, Athén

oroszlános kapu

- görög gyarmatosítás (7–6. sz.)

metropolisz

telepek / kolóniák

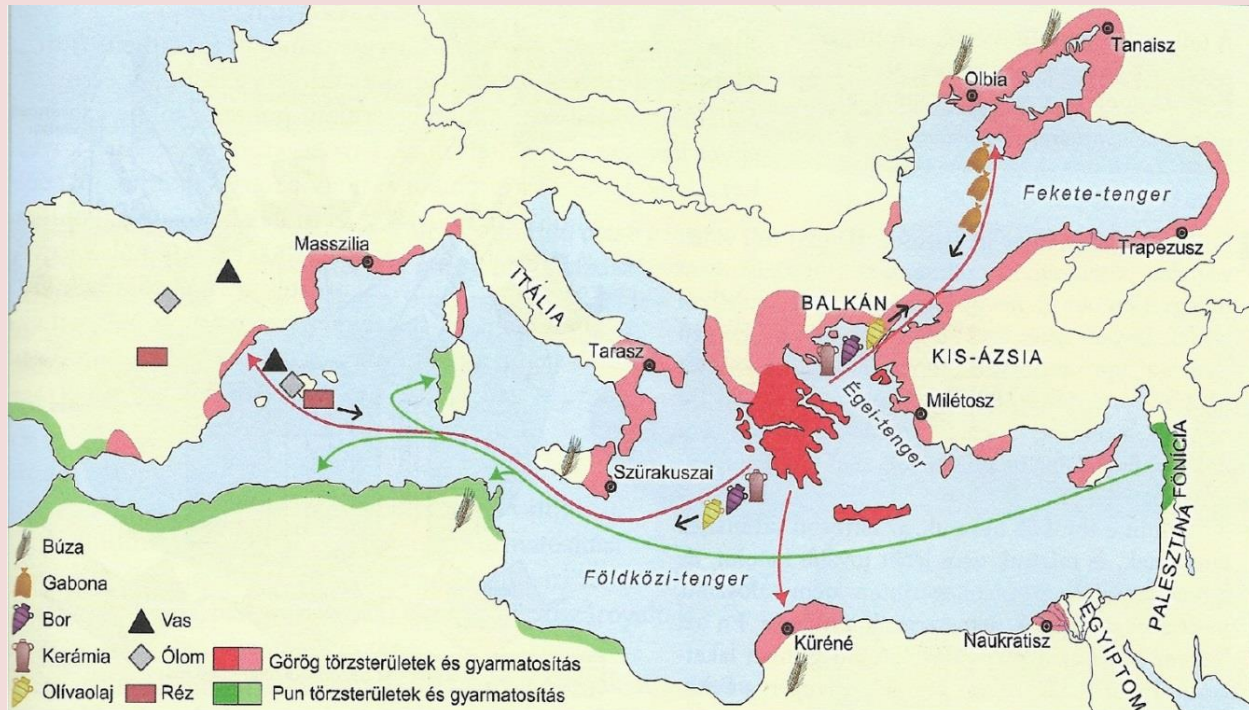
[önálló poliszok]

merre?

→ ÉK (Büszantion)

→ D

→ Ny (Szürakuszai, Neapolisz, Masszília)

4. Hitvilág

a) istenek

- ← több néptől (őslakosok + bevándorló görög törzsek)
- ← politeizmus
- ← antropomorf (de halhatatlan)
- ← funkcióisten
- ← totemizmus (– ?) maradványai

mitológia – ?

áldozatbemutatás

- vérhintés / csontok + zsír elégetése
- holokausz – ?

Ószöv. görög fordításában is
(Luther: ‘Brandopfer’
→ magyar ‘égőáldozat’)

*Léda és a hattyú
Leonardo befejezetlen vázлата után
(1510 körül)
– Wilton House
(Anglia)*

Tiziano: Danaé (1550') – Prado, Madrid

b) hitvilág → összetartó erő a szétagolt görög világban

- jósdák – ?

- Delphoi [Apollón]

Prométheusz tüze – ?

A. itt győzte le a Püthónt

↓
földben rohadó teste

↓
CH₄, CH₂=CH₂, H₂S ...

püthia ← babérlevél + gázok

↓ szavait papok értelmezik
kétértelmű jóslatok

Gnóthi seauton! – ?

*Aigeusz athéni király jóslatot kér
Delphoiban (tál, Kr. e. 440 körül)
– Altes Museum (Berlin)*

- Dodona [Zeusz]

szent tölgy leveleinek susogása

- olimpiai játékok
 - kalokagathia – ?
 - Kr. e. 776 – ?
 - fejlődés,
különbségek – TK 51–52.
 - név eredete – ?

?

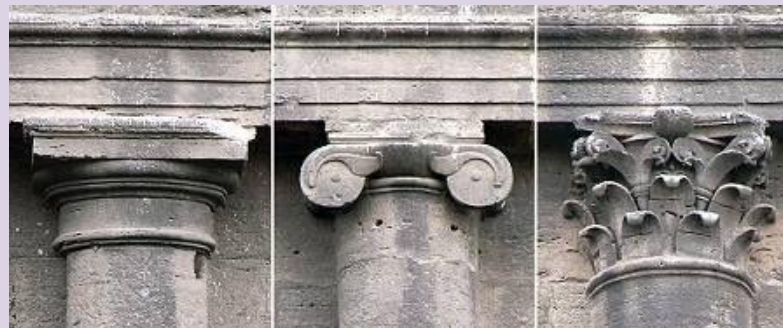
Mürón: Diszkobolosz
(Kr. e. V. sz.,
„klasszikus” kor)
eredetileg bronz
római márvány-
másolat
(Római Nemzeti
Múzeum)

?

- i. sz. 393 – ?
- Pierre de Coubertin – ?
- Hajós Alfréd – ?

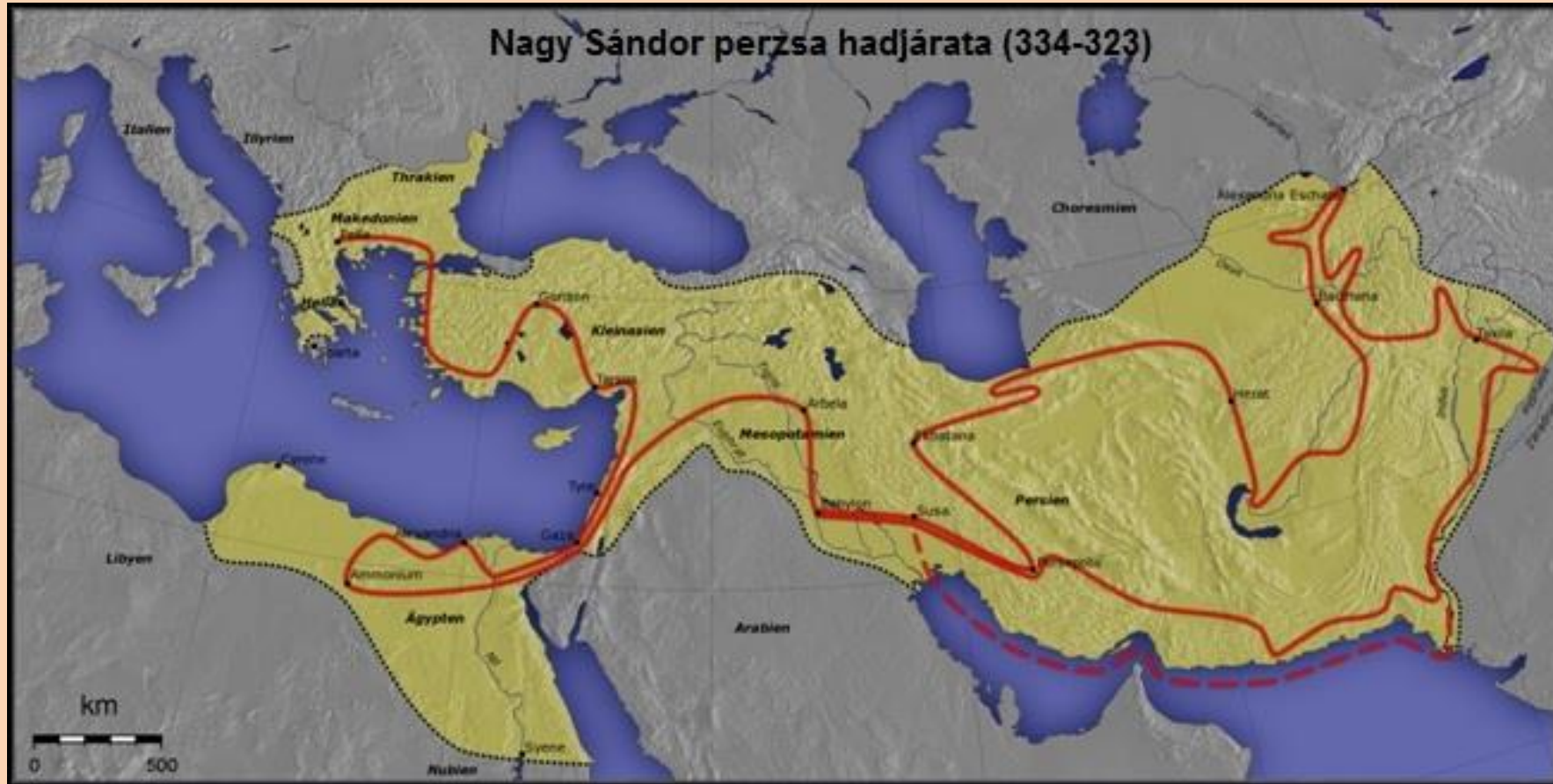
5. Építészet – oszloprendek

?

6. Alexandrosz / Nagy Sándor (Kr. e. 330 körül) – ?

- makedónok – ?
- meghódítja gyakorlatilag a teljes akkor ismert világot – ?

- hellénizmus – ?
= görög és keleti műveltség ötvöződése (Kr. e. 3–1. sz.)

Alexandrosz-mozaik (az isszoszi csata)

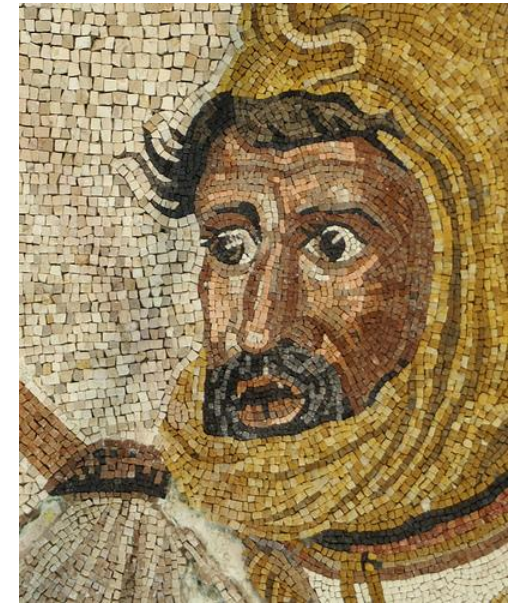
Kr. e. 1. sz., Pompei

2,71×5,12 m

Nápoly, Museo Archeologico Nazionale

7. Hellénizmus

– görög a „világnyelv”

→ Ószövetség görög fordítása (Septuaginta) (~ Kr. e. 300)

– Alexandria „a világ fővárosa” – TK 28–29.

Pharosz – ?

Muszeion (a múzsák
csarnoka) – ?

Euklidész: Elemek
(Kr. e. 4. sz.)

– Eratoszthenész – ?

– Galénosz – ?

– Rhodoszi Kolosszus

– hellenizmus kori művészet

harmónia helyett
mozgalmasság, pátosz

L ?

Laokoón-csoport (Musei Vaticani)

